

कर्करोग उपचारांचे दुष्परिणाम

कर्करोग उपचार आणि कर्करोग स्वतः दुष्परिणाम निर्माण करू शकतात. उपचार निरोगी ऊती किंवा अवयवांवर परिणाम करतो तेव्हा होणाऱ्या समस्या म्हणजे दुष्परिणाम. एकसारखे उपचार घेणाऱ्या लोकांमध्येही दुष्परिणाम व्यक्तीनुसार वेगळे असतात. तुमची आरोग्य सेवा टीम अनेक दुष्परिणामांवर उपचार करू शकते किंवा ते कमी करण्यास मदत करू शकते, म्हणून तुम्हाला होत असलेल्या कोणत्याही समस्येबद्दल बोलणे उपयुक्त ठरते.

हे पान कर्करोग उपचार सुरू करत असलेल्या किंवा उपचारांतून जात असलेल्या प्रत्येकासाठी आहे. दुष्परिणाम का होतात, तुमच्या टीमला कधी कॉल करावा, आणि विशिष्ट समस्यांसाठी मदत कुठे मिळेल हे यात सांगितले आहे.

तापाबद्दल लगेच कळवा

बहुतेक दुष्परिणाम तुमच्या पुढील भेटीपर्यंत थांबू शकतात. पण उपचारादरम्यान आलेला ताप थांबू शकत नाही.

- **तुमचे तापमान 100.4°F (38°C) किंवा त्याहून जास्त झाल्यास, रात्री असो वा दिवसा, लगेच तुमच्या केअर टीमला कॉल करा.** त्यांच्याशी लवकर संपर्क होऊ शकला नाही, तर 911 ला कॉल करा किंवा आपत्कालीन विभागात (इमर्जन्सी रूम) जा. थर्मामीटरचे रीडिंग सामान्य असले तरीही थंडी वाजत असेल, हात-पाय कापत असतील किंवा अचानक अस्वस्थ वाटत असेल, तरी कॉल करा. केमोथेरेपीदरम्यान तुमच्या पांढऱ्या पेशींची संख्या संसर्गाशी लढण्यासाठी खूपच कमी असू शकते. [CDC केमोथेरेपीदरम्यानच्या तापाला वैद्यकीय आणीबाणी म्हणते](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html) ([cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html)); झोपून बरा होईल असा हा प्रकार नाही.
- अचानक धाप लागणे, छातीत दुखणे, जास्त रक्तस्राव, गोंधळल्यासारखे वाटणे, झटका (फिट) येणे किंवा अचानक पाणी पोटात टिकवता न येणे अशा वेळी **911 ला कॉल करा किंवा आपत्कालीन विभागात जा.** स्वतः गाडी चालवू नका.

तापासाठी कोणतेही औषध घेण्यापूर्वी, अगदी ॲसिटामिनोफेन (Tylenol), आयबुप्रोफेन (Advil) किंवा ॲस्पिरिन असले तरी, आधी तुमच्या टीमशी बोला. NCI सांगते की ही औषधे अधिक गंभीर समस्येची चिन्हे झाकू शकतात. तुमच्या टीमने दिलेला कामाच्या वेळेबाहेरचा नंबर पहाटे 3 वाजताही सापडेल अशा ठिकाणी ठेवा.

सोप्या शब्दांत

कर्करोग उपचार आणि कर्करोग स्वतः दुष्परिणाम निर्माण करू शकतात. दुष्परिणाम म्हणजे उपचार केवळ कर्करोगाच्या पेशींवरच नव्हे, तर निरोगी ऊती किंवा अवयवांवरही परिणाम करतो तेव्हा होणारी समस्या. उपचार शरीराच्या सामान्य भागांपर्यंतही पोहोचत असल्याने, तो कर्करोगाविरुद्ध काम करत असताना नवीन समस्या निर्माण होऊ शकतात.

जाणून घेण्यासारखी सर्वात महत्वाची गोष्ट: तुमची आरोग्य सेवा टीम मदत करू शकते. ती अनेक दुष्परिणामांवर उपचार करू शकते, किंवा ते कमी करण्याच्या मार्गांबद्दल तुमच्याशी बोलू शकते, जेणेकरून तुम्हाला बरे वाटेल.

दुष्परिणाम का होतात

कर्करोग उपचार कर्करोगाच्या पेशी नष्ट करण्यासाठी किंवा त्यांची वाढ मंद करण्यासाठी बनवलेले असतात. पण त्या प्रक्रियेत निरोगी पेशी आणि अवयवांवरही परिणाम होऊ शकतो. असे झाले की तुम्हाला थकवा, पोट बिघडणे, किंवा खाण्याच्या सवयींमध्ये बदल

अशा समस्या जाणवू शकतात. हेच दुष्परिणाम.

कर्करोग स्वतःही दुष्परिणामांसारख्या वाटणाऱ्या समस्या निर्माण करू शकतो. त्यामुळे दोन्ही एकमेकांत मिसळू शकतात.

दुष्परिणाम प्रत्येकासाठी वेगळे असतात

एकसारखे उपचार घेणाऱ्या लोकांमध्येही दुष्परिणाम व्यक्तीनुसार वेगळे असतात. कर्करोग असलेल्या एखाद्या मित्राला किंवा कुटुंबातील सदस्याला कधीच न झालेले दुष्परिणाम तुम्हाला होऊ शकतात. याच्या उलटही होऊ शकते. उपचार सर्वांवर एकाच पद्धतीने परिणाम करतो असे नाही.

म्हणून, स्वतःची तुलना इतरांशी करण्यापेक्षा स्वतःच्या अनुभवावर लक्ष केंद्रित करणे उपयुक्त ठरते.

मोकळेपणाने सांगा, म्हणजे तुमची टीम मदत करू शकेल

तुम्हाला होत असलेल्या दुष्परिणामांबद्दल तुमच्या डॉक्टरांना सांगा, म्हणजे ते हाताळण्यासाठी लागणारी काळजी तुम्हाला मिळेल. लवकर बोलणे ही तुम्ही करू शकता अशा सर्वात उपयुक्त गोष्टींपैकी एक आहे.

तुमची आरोग्य सेवा टीम हे करू शकते:

- दुष्परिणामावर थेट उपचार करणे.
- तो टाळण्याचे किंवा कमी तीव्र करण्याचे मार्ग सुचवणे.
- तुम्हाला दररोज बरे वाटावे म्हणून तुमच्या काळजीत बदल करणे.

दुष्परिणाम फक्त "सहन" करत राहण्याची तुम्हाला गरज नाही. ते कळवणे हा चांगल्या काळजीचा भाग आहे.

उपचार सुरू होण्यापूर्वी मांडायच्या दोन गोष्टी

तुम्ही जे काही घेता ते सर्व तुमच्या टीमला माहीत असणे आवश्यक आहे, फक्त प्रिस्क्रिप्शनची औषधेच नव्हे. यात काउंटरवर मिळणारी औषधे, जीवनसत्त्वे, खनिजे आणि हर्बल उत्पादने यांचा समावेश होतो. NCI सांगते की यापैकी काही गोष्टी तुमचा कर्करोग उपचार कसा काम करतो ते बदलू शकतात. यापैकी काही तुमच्या कर्करोग उपचाराच्या कामात बदल घडवू शकते का, हे विचारा.

उपचारांमुळे मूल होण्याच्या तुमच्या क्षमतेवर परिणाम होऊ शकतो का, हेही विचारा. प्रजननक्षमता जपण्याचे काही पर्याय उपचार सुरू होण्यापूर्वीच ठरवावे लागतात, म्हणून हा प्रश्न नंतरपेक्षा लवकर विचारणे योग्य. प्रजननक्षमता आणि कर्करोग उपचार पहा.

जाणून घ्यावेत असे सामान्य दुष्परिणाम

अनेक दुष्परिणाम शक्य आहेत. तुम्हाला कोणते होऊ शकतात ते तुमच्या उपचारांवर आणि तुमच्या शरीरावर अवलंबून असते. NCI वर्णन करत असलेल्यांपैकी काही असे:

संपूर्ण शरीरावरील परिणाम

- थकवा, म्हणजे अत्यंत थकल्यासारखे वाटणे.
- वेदना.
- ॲनिमिया, म्हणजे लाल रक्तपेशी खूप कमी असणे.
- संसर्ग.
- झोपेच्या समस्या.

खाणे आणि पचन

- मळमळ आणि उलट्या.
- भूक कमी होणे आणि वजनातील बदल.
- बद्धकोष्ठता, जुलाब आणि पचनाच्या इतर समस्या.
- तोंड आणि घशाच्या समस्या.

केस, त्वचा आणि मज्जातंतू

- केस गळणे, ज्याला अलोपेशिया म्हणतात.
- मज्जातंतूंच्या समस्या.
- त्वचा आणि नखांमधील बदल.

दुष्परिणामांसाठी व्यावहारिक मार्गदर्शिका

विशिष्ट लक्षणांसाठी मदत हवी असल्यास, जे घडत आहे त्याच्या सर्वात जवळच्या पानापासून सुरुवात करा. पर्यायांमध्ये हे आहेत:

- कर्करोग उपचारादरम्यान जुलाब
- कर्करोग उपचारादरम्यान बद्धकोष्ठता
- तोंडातील फोड
- मळमळ
- थकवा
- भूक कमी होणे
- चवीतील बदल
- केस गळणे
- न्यूरोपॅथी
- पुरळ
- केमोदरम्यान ताप
- पांढऱ्या रक्तपेशी कमी होणे
- रोगप्रतिकारशक्तीशी संबंधित दुष्परिणाम

या मार्गदर्शिका काय नोंदवावे, काय विचारावे, आणि लक्षणे हाताळणे अधिक कठीण होण्यापूर्वी तुमच्या केअर टीमशी चर्चा करण्यासारखी कोणती धोक्याची चिन्हे आहेत, यावर भर देतात.

काय अपेक्षित आहे हे जाणून घेतल्याने दुष्परिणाम कमी भीतीदायक वाटू शकतात. तुमच्या टीमशी केव्हा संपर्क साधावा हे ओळखण्यासही त्याची मदत होऊ शकते.

विश्वसनीय स्रोतावर आधारित

हा नॅशनल कॅन्सर इन्स्टिट्यूट (National Cancer Institute) वर आधारित शैक्षणिक माहितीचा सोप्या भाषेतील अनुवाद आहे. संपूर्ण आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया मूळ स्रोत वाचा. केवळ शैक्षणिक माहिती — वैद्यकीय सल्ला नाही. नेहमी तुमच्या स्वतःच्या काळजी टीमशी बोला.

नॅशनल कॅन्सर इन्स्टिट्यूट (National Cancer Institute): cancer.gov/about-cancer/treatment/side-effects

अद्यतनित: 2026-09-29

तुम्हाला मोफत दुभाषी मिळण्याचा अधिकार आहे. अमेरिकेतील (युनायटेड स्टेट्स) ज्या रुग्णालयांना आणि दवाखान्यांना फेडरल निधी मिळतो, त्यांनी तुम्हाला कोणताही खर्च न घेता पात्र दुभाषी उपलब्ध करून देणे बंधनकारक आहे. तुम्ही स्वागतकक्षात किंवा तुमच्या भेटीपूर्वी दुभाष्याची मागणी करू शकता. तुमच्यासाठी भाषांतर करण्यासाठी कुटुंबातील सदस्य किंवा मुलाला सोबत आणण्याची गरज नाही.

ऑनलाइन: cancerexplained.org/languages/mr/side-effects-overview

cancerexplained.org वरील इंग्रजी लेखातून अनुवादित. स्रोताशी पडताळलेली आवृत्ती इंग्रजी आवृत्ती आहे.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

कोणताही बदल न करता मोफत छापू, प्रत काढू आणि शेअर करू शकता. परवानगीची आवश्यकता नाही. कृपया वैद्यकीय मजकुरात बदल करू नका. संदर्भ: cancerexplained.org. शैक्षणिक माहिती, वैद्यकीय सल्ला नाही.